

VENDÉGIPARI MUNKÁS

SZERKESZTI: BRAUNSTEIN ZOLTÁN

A Magyarországi Szállodai, Éttermi és Kávéházi Alkalmazottak Országos Egyesületének hivatalos közlönye

Megjelenik évente tízszer

Előfizetés egész évre 4.— P, félévre 2.— P

Kiadóhivatal: BUDAPEST, VII. ERZSÉBET-KÖRUT 9

Telefon: 1-352-88

Meghívó

A központi vezetőség 1937 évi február hó 5-én megtartott ülésén a XIX-ik évi rendes küldött közgyűlésére a

küldöttek megválasztását

március hó 16-ának (kedd) délután fél 5 órára tűzte ki.

A vezetőség felkéri a szakértársakat, hogy a küldöttválasztáson okvetlenül jelenjenek meg és amennyiben küldöttekké választatnak, már most gondoskodjanak arról, hogy március 30-án kedden, a közgyűlésen okvetlenül megjelenhessenek. A közgyűlés napirendjén olyan nagyfontosságú és az egész szakma munkásságát közelről érintő kérdések szerepelnek, melyek az egész szakma munkásságára döntő fontosság-gal bírnak. A Vezetőség.

Meghívó

A központi vezetőség 1937 évi február hó 5-én tartott ülésén a

XIX-ik évi rendes

küldött közgyűlést

március hó 30-ára (kedd) tűzte ki.

A közgyűlés napirendje:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jelentések:
  - a) titkári,
  - b) pénztári,
  - c) felügyelőválasztmányi.
3. Felmentvény feletti határozathozatal.
4. Vezetőség választás.
5. Indítványok:
  - a) a százalérendszerhez,
  - b) a legkisebb munkabérekhez,
  - c) a munkaidő rendezéséhez,
  - d) a főpincérrendszerhez.
6. Alapszabálymódosítás.
7. Fellebbezések
8. Zárszó.

A Központi Vezetőség.

Kivonat az alapszabályokból:

Minden szakosztály vagy befizetőhely minden 50 tagja után egy küldöttet és minden további 50 tag után egy-egy küldöttet küld. Oly csoportok, melyeknek több küldötti küldésére van joguk, megbízásukat egy küldöttre is ruházhaják, de háromnál több megbízatással egy küldött sem bírhat.

Nagyon merész állítás.

A főpincérek egyesülete február 23-án »monstre« gyűlést tartott a Meteor-kávéház külön helyiségében. A gyűlés napirendjén szerepelt a főpincérek érdekvédelme a készülő százalékreformmal szemben, mert miként a szónokok mondták, a »mi« 40%-unkból akarnak lefaragni. Az egyik felszólaló főpincér, névszerint Pap János, a Széman-kávéházból, azt a merész állítást kockáztatta meg, hogy ma a felszólalók többet keresnek, mint a főpincérek. Ez a merész ember reformterveivel már felkereste a szakszervezetet, sőt más fórumokat is és hasonló állításokat kockáztattott meg. Ebből azt következtetjük, hogy Pap urnak az idegei nincsenek rendben, mert a százalérendszer kimerítette azt és valószínűleg pihenésre volna szüksége, így ezzel többet nem is foglalkozunk. Mindenesetre egyet ajánlunk neki: fáradjon be az OTI idegostályára és kérje, hogy küldjék el valahová üdülni, mert mint hosszú idő óta egy helyben dolgozónak, erre nemcsak igénye, de joga is van.

A másik felszólalás Artner Lajos, a főpincérek elnöke részéről történt, aki a következőket mondotta: »A főpincérek több tudással rendelkeznek, mert külföldet járnak, nyelveket tanultak és így nemcsak erkölcsükben, de anyagiakban is kell, hogy a magasabb képzettségük honorálva legyen.« Hát ez egy nagyon merész állítás. Merész pedig azért, mert nézzen végig Artner ur a Budapesten ma dolgozó főpincérek összességén. Fog on találni, asztalost, cipészt, kereskedőt, péket és a nagy ég tudja még mi mindenféle más szakmából idemencült viharvert alakokat. Hát kíváncsiak vagyunk arra, hogy ezek az emberek hol tanulták az idegen nyelveket és a magasabb szakmai képzésüket? Legyen szíves és adja magyarázatát annak is Artner ur, hogy mi hozta be ezeket az embereket ebbe a szakmába? A magasabb képzettségük, avagy a pénzük, avagy esetleg az uzorások pénze? Mert ez ugyebár nem lehet előttünk közömbös? Avagy talán azt hiszi Artner ur, hogy akinek óvadéka van, an-

nak mindjárt szakmai különleges képessége is van hozzá? Nagy tévedés! Mi már láttunk főpincért, aki a táskájával úgy feszített, hogy Napóleón kismiska volt hozzá és mégis rendelt kárpáncomot, de fehérlését. Láttunk nagy főpincért, ki a szakácstól azt kérdezte, hogy: »Maga hogy készíti a Mignon fileét bernaise mártással?« Hát ezeket a főpincéreket is a nagyobb szakmai képesítésük predesztinálja a magasabb keresetre? Ugy-e, hogy nem! Tehát általánosítani azért talán mégsem lehet, mert vannak pincérek, akik szakmai tudás és képzettség tekintetében az egyetemi tanári magasságban állanak nagyon sok főpincér felett. Mi tehát azt mondjuk, hogy nagyon sok, de nem mindegyik felett. És így kellett volna Artner urnak is mondani, hogy »vannak« főpincérek, akiket szakmai képzettségük révén több jövedelem illet meg, mint a többi, a szakmában lévő suszter, asztalos stb. főpincéreket. Így, de nem másképpen.

Miért nem kap a pincér százalékot?

A kereskedelmi kormányzat szíves figyelmébe.

Amikor a szakszervezet szóba hozta a fix hetibér rendszerre való áttérést, akkor a vendéglátóipar nagyjai felhőrdültek. Mondván; hát még mit nem, majd még heti fixet adunk a pincérnek, erről szó sem lehet. Most aztán hogy változott viszonyok következtek be a szakmába, kezdjük azt tapasztalni, hogy a munkáltatók kisajátítják a mi elgondolásainkat. Ez ellen nem is lenne szavunk, ha a kisajátításnak nem csak a rosszabbik oldalát valóstítanák meg, hanem a jobbikat is. Heti fixetést kértünk a pincérnek minden borralvaló és százalék nélkül, éppen úgy mint más ipari munkásoknál van. Erről szó sem lehet, mondták az okosok. Most aztán már találkozzunk a mi elgondolásainknak a gyakorlatoa két-balkézzelel való átültetésével. Most már nem újság, hogy a százalékat elveszik a pincérektől és napi fixet ad-

nak nekik, természetesen nem felfelé, hanem lefelé kerekítve, mindég úgy, hogy a munkaadó ura maga kis illetékelten profitját megkereshesse. Nem tudunk arról, hogy ezideig a kereskedelmi minisztérium ellenőrizte volna az üzemetek, hogy a százalékrendeletet betartják-e. Eppen ezért felhívjuk a minisztérium figyelmét arra, hogy nagyon csúnyán visszaélnék egyes helyeken a rendelettel és az alkalmazottakat súlyosan károsítják meg.

Nem tudjuk, hogy a kereskedelmi minisztérium tud-e arról, hogy a József- és Ferencváros összetalálkozásánál egész más rendszer van, mint a város közepén. Az említett helyen van a Valéria kávéház, ahol egész különleges rendszert vezetett be a Singer ur. Az alkalmazottakkal a belépéskor egy nyilatkozatot íratnak alá, hogy a napi százalékmegváltás címén egy bizonyos összeget kapnak. Ugyanígy van ez a főpincérekkel is, ők sem kapják meg a százalékot, hanem naponta egy fix összeget, és a százalékot a tulajdonos teszi el.

Az alkalmazottak szerint a százalék elvonás nekik hetenkint 10–12 pengő kereset kiesést jelent és ezenkívül még a heti hat pengős fizetést sem kapják meg. Hová lesz tehát a százalék, amit az alkalmazottak részére felszámítanak? Tudomásunk szerint a rendelet azt mondja, hogy a százalékot az alkalmazottak között maradéktalanul szét kell osztani. Ne mondja nekünk senki, hogy azért váltja meg a tulajdonos a százalékot, mert így az alkalmazottak többet keresnek. Ez nem igaz. Ha a munkaadó sajnálja az alkalmazottait, úgy adjon neki magasabb fizetést, de el a kezével a százalékot!

A százalékból nem szerezhet a tulajdonos magának illegális jövedelmet. Es miután az alkalmazottak kevesebb fizetést kapnak, mint a százalék összege, nincs a rendelet betartva és a rendelet áthágásáért ezután teszünk feljelentést a Valéria kávéház ellen.

Szót kérek!

A százalékrendszer, a közelebbi százalékreform, viharhangulatot váltott ki a főpincérek egyesületében. Régi igazság az, hogy aki vihart vet, az vihart is arat. Ezt kezdik most a főpincér egyesületben is tapasztalni és ezért volt viharoshangulatu a főpincér egyesület január 23-án megtartott gyűlése. Két vezérszónoka volt a gyűlésnek, két elnök és mind a ketten ellenkező álláspontot képviseltek. Kérdem, hogyan lehetséges ez. Egy egyesület és két célkitűzés. Mert amíg az egyik elnök azt mondja: a főpincérek is munkások és minimális munkabérről, munkaidő szabályozásról beszél, addig a másik azt a meg-

állapítást teszi, hogy a jelen idő nem alkalmas a minimális munkabér megállapítására. Kérdem Artner urat, hogy miért nem alkalmas az idő? És miért nem volt akkor alkalmas, amikor a százalékrendszer életbelépett és a munkáltatók mindenütt felemelték az árakat azzal az ürüggyel, hogy abból fogják az alkalmazottakat fizetni? Akkor sem volt alkalmas. Most sem alkalmas. És Artner ur szerint soha sem lesz alkalmas. Az egyik elnök felszólal azt mondja, hogy: a főpincérek is munkások és mint munkásoknak munkabér is jár. Ez helyes. Így kellene lenni. De miért nem kapnak a főpincérek munkabért? Mert soha nem is kérték! Nem volt meg hozzá a kellő bátorságuk és mindig abból elégitették, vagy hagyták kielégíteni magukat, amit az alkalmazottaktól elvontak. A másik elnök azt mondja, hogy a főpincérek sokkal intelligensebb munkások mint a pincérek, nyelveket is tanultak, külföldet is jártak és nekik többet kell anyagiakban is biztosítani mint a pincéreknek.

Erre a következő megjegyzést vagyok bátor tenni: a pincérek, vagy a saját érdekében tanultak a főpincérek nyelveket és jártak meg a külföldet? Ha a pincérek küldték ki őket külföldre, akkor a pincérektől jár nekik fizetés, de ha magánszorgalomból képezték ki magukat erre a nagy hivatásra és nem a pincérek egyenes kivánságára, akkor ezt a „különleges képesítést” nem lehet a pincérekkel megfizettetni. Amikor a munkaadó egy ilyen különlegesen képzett főpincért alkalmaz, akkor adjon neki a munkaadó különleges fizetést is. De elvégre sem a pincér, sem a fogyasztó nem kötelezhető arra, hogy a főpincér tandíját megfizesse. De a főpincér a munkáltatóval szemben soha nem meri a különleges képességeit fittogatni és természetesen jobbágyi alázattal veszi tudomásul, hogy a munkaadó semmit sem fizet neki, hanem keresni hagyja azokat a lehetőségeket, hogy a főpincér „megtalálja” a számadását. Tekintve, hogy a munkáltató a sajátjából semmit elvenni nem enged, marad az egyedüli lehetőség, elvenni az alkalmazottakéból. Hát helyes ez így? Ugye hogy nem!

De ha már a különleges képességeknél tartunk, adjon feleletet Artner ur arra, hogy a szakmába betörték, a bukott bankár, a b-listás tisztviselő, a leszerelt katonatiszt, az elcsapott jegyző, az ügynök, a jegyszedő, a benősiült fűszeres, a mellényszabó, a mészáros, a hentes, a garni szálló tulajdonos stb. stb. főpincérek hol szedték a szakmai különleges képességeiket és mi ad nekik előjogot arra, hogy a pincérmunkások verektekből maguknak gondtalan és fényes megélhetést biztosítsanak. Mi predesztí-

nálja pl. Szendét arra, hogy ő még a számlakönyvből is kitepje a pincéreknek járó százalékot. Talán a nagy szakmai képesítés? Ugye hogy nem. Csak a pénz! Hát ne beszéljünk akkor, ha ilyesmi vannak napirenden, szakmai különleges képesítésről, hanem mondjuk úgy, hogy akiknek sok a pénzük, azok sokat akarnak keresni. Jó. Keressenek. De ne vegyék el a miénket! Remélem hogy belátják a főpincér egyesület exponensei, hogy ezeknek a különlegesen képzett főpincéreknek a szakmába való beözönlése juttatta oda a főpincéreket, ahol most tartanak.

De mit tett a főpincér egyesület ezideig a kontárok beözönlése ellen? Semmit. De mégis: Pure et Simple, tagjai közé iktatta őket, jegyeztetett velük ovadékbank részvényt. Aki aztán eleget tett a részvényjegyzésnek, azokat egyszerre szakemberekké léptették elő. És a szakemberek száma annyira megnőtt, hogy ők alkották a majoritást. És közben megjött a dekonjunktura és mert a főpincér egyesület elhuzalni nem tudta őket, hangosok lettek, de hiányzott az erkölcsi erő és a bátorság ahhoz, hogy ezeket az embereket kizárják a főpincér egyesületből. Természetesen ennek oka volt az is, hogy nem akarták az ovadékbankot alapjaiban megingatni, mert ezzel egy két kényur pozíciója is megingott volna. Azonban mégis megjött a nagy átalakulás. A bank révén megbuktatták a régi szakembereket (lásd Haucinger stb. esetét) és az új notabilitások vették át az egyesület vezetését. És, Bon gré, mal gré, ők lettek a diktátorok. Hogy hogyan tudtak ide elérni? Nagyon egyszerűen, kiktarták a szakképzett főpincérek állásukból, vagyis megduplázták az ovadékokat. Aztán jött a helypénz, később a fehérmű tisztítás, a gyufa, a fogvájó, világitási és ki tudja még milyen kiadások, sőt volt olyan „szakképzett” főpincér is, aki a felszolgálók hetibéréit is vállalta. Kérdjük hogy miért és miből? Mi nem tudjuk, de mégis vállalta.

Igaz, hogy csak nyáron fizette a felszolgálókat, mert télen a nagy rezsiire való tekintettel már nem fizette és a jószik, sanjik és karcsiknak tudomásul kellett venni, ha üzletben akarnak maradni, úgy ingyen kell dolgozni. Így jött divatba az ingyenmunka és a contre cour, ha a kenyér kellett, úgy ezt is le kellett szegény pincéreknek nyelni. És így aztán lassan-lassan lejjebb csuszunk mi, tényleges szakmai munkások a lejtőn, mert a betolakodottak a munkáltatók anyagi bázisának duzzasztásával behozhatatlanul előnyös helyzetbe kerültek. Mi pincérek pedig (itt a Bárony szaktárs szavait idézem) üzött, veszett kutyaként rohantunk az uccán és ott mondottuk el egymásnak a szakmai

munkásságot ért sérelmeket. Természetes hogy erre azért kellett az uccát választani, mert az üzemekben mindenütt félni kellett a főpincérek spiciljeitől. Ezért hallott a Báronsy szaktárs embereket az utcákon kutyamód üvöltöni. Ennyi azt hiszem elég a kontárokrol.

És most azt látjuk, hogy ezeket a jogtalanul szerzett javakat akarják a főpincérek (tisztelet a kivételnek) körömszakadtáig védelmezni. Noha ezeket az előnyöket voltaképpen nem is ők, hanem a munkáltatók élvezték. Ez az oka annak, hogy a szakmában nincs rend, nincs megértés, mert a háttérben még mindig meghuzódnak a titkos jövedelmek után való kapaszkodás.

És ennek tudható be az is, hogy egyes leleményes kávék urak már bizonyos átmeneti állapotot is meghonosítottak. Ugyanis bevezették a címzetes főpincéri rendszert, ahol a táska a gazdáé és a főpincér még annyi fizetést sem kap, mint amennyit minden rizikó vállalása nélkül az alkalmazottak „akarnak” a főpincérnek biztosítani.

Főurak! Még nincs késő! Álljanak ki velünk és ismételjék meg velünk együtt az itt elmondott igazságokat. Vallják be férfiasan hogy téves utakon jártak. Az inflációs idők már elmúltak. A munkás érdekek maguktól nem védetnek meg. Azt meg kell védeni és ami még nehezebb, meg is kell tartani, de először ki kell vinni. A törvényben biztosítottakat nem kérní, hanem követelni kell. Tegyük tehát a subintásvokat a lomtárba. A rátermett főpincérek pedig legyenek úgy, mint a muliban Mitrovátz, Beer, Gregor, Palugyay, Köbl stb. tanítói a szakmai ifjúságnak, pedagógusai, mert az elmúlt 15 év alatt erre a szerepre csak három ember volt kapható, Bőzse, Zábrák és König. Bár ezek a főpincérek nem élnek a mi eszmei világunkban, de a tárgyilagosság megköveteli, hogy az igazságnak megbecsülés adassék. Igaz viszont, hogy ezek a főpincérek nem fizetnek helypénzt, de az is igaz, hogy velük szemben a munkáltatójuk nem is mert volna ilyen kívánásokkal fellépni.

Két eshetőség van: béke vagy harc! Ha lehet béke, annak örülni fogunk! Ha jön a harc, úgy azt is megtáborozhatatlanul vállaljuk és álljuk. Voila tout.

Simon József.

Tisztelt Tachler ur!

Az Ön vezetése alatt álló Genfi egyesület hivatalos lapja akadt a kezembe a minap és nagy érdeklődéssel olvastam el a január hó 19-iki, saját helyiségükben megtartott választmányi ülés jegyzőkönyvét. Nagy meglepéssel vettem tudomásul, hogy alkalmat adtunk Önöknek arra, hogy a szaklapjuknak legyen témája és legyen mivel foglalkozni. Így többek között, ha a mi egyesületünk titkára nem nyilatkozott volna a Pesti Napló december 30-iki számában, úgy az önök jegyzőkönyve, de általában a választmányi ülésük is, nagyon sivár képet mutatott volna. Engedje meg, hogy itt egyre-másra felhívjam a figyelmét a következőkben. Braunsteiner Z. urnak a neve, ha már kiérdemelte azt a nagy tisztességet, hogy az Ön magas személye foglalkozik vele, nem Braunsteiner, hanem Braunstein. Csak úgy egyszerűen és közönségesen Braunstein. Braunstein Z. szaktárs tehát nem mint B. Z. nyilatkozott 1936. év december 30-án, hanem mint az egyesületünk titkára. Titkára egy olyan egyesületnek, ahol tagok is vannak, mégpedig olyan tagok, akik fizetnek annyi tagdíjat egy héten, mint az Ön vezetése alatt álló egyesületnek az ösztagejai egy kerek esztendő alatt. Így ebből arra is lehet következtetni, hogy ennek az egyesületnek tagjai is vannak. Méltóztasson megérteni: tagjai, akik nem éjszaka üléseznek, hanem nappal és nem válogatott szavakkal és köntőrfalazva beszélnek a borospalack mellett, hanem bátor szavakkal és nyíltan, de józanul. Így mi meg is merjük mondani az igazságainkat, függetlenül attól, hogy az egyes uraknak tetszik-e vagy sem. Braunstein Z. szaktársunk tehát a mi nevünkben, a mi megbízásunkból beszélt és erre a pincértömegekkel való szoros testvéri egybeforrottsága tette illetékessé. Elhiszük önöknek, hogy ez nem esik önöknek valami jól, de hát ez mégis így van, mert azok az alakulatok, amelyek rajtuk kívül még léteznek, ebből a szempontból megmérteket és könynyűnek találtattak. Titkárunk tehát a pincérmunkásság nevében és megbízásából beszélt. Arra sem nekünk, sem a pincérmunkásságnak nincs szükségünk, hogy a szomszédba járjunk tippet kérni, miként Ön már egypár esetben tette ezt nálunk, mert mi nem szorulunk senkinek a kegyére és jóindulatára és így azt mondjuk, ami helyes és ami az igazság. Ha Önök úgy érzik, hogy Önök az elhivatottak a pincérmunkásság vezetésére, úgy álljanak ki a gátra és nyíltan mondják meg a tömegeknek, méltóztatik érteni; a tömegeknek és nem az éjszaka egybegyűléso urnak, hogy így meg így kellene lenni és így meg így kell segíteni a pincérmunkásság és nem egyes pincér urak helyzetén. Ha Önök ezt jobban

fogják tudni, mint mi, úgy mi hajlandók vagyunk a jó ideákat és célkitűzéseket a magunkévá tenni. De hát hol van az Önök programjuk? Hol védte és mivel védte és kikkel szemben védte meg önök ennek a szakmának a munkásait? Önök állandóan a »munkáltató urak« atyai jóindulatára hivatkoznak. Hát mi azt kívánjuk, hogy ezt a jóindulatot élvezzeék önök a legteljesebben és ebből bennünket hagyjanak ki. A mi részünkről, ha kell, akár jóindulati ajándékozási szerződést is állítunk ki az önök részére. Ebből mi nem kérünk. Dehát hol vetették Önök azt, hogy önök volnának a pincérmunkásság képviselői? Hát kit képviselnek önök? Miért nem mutatnak egyszer már egy erőpróbat is? Aíánljuk, hogy rendezzenek önök is egy pincérgyűlést éjszaka, — nem kerül egy ilyen gyűlés többé párszáz pengőnél — és hirtsek el a jó genfi igazságokat. Mi ebben nem varjuk meg önöket és nem is gáncsoljuk el. Tachler ur! 1835. év április hó 5-én alakult meg a mi egyesületünk és kb. harminc esztendeje harcoss szervezet. Elismerjük, hogy az 1848—1900-as évek között ez is csak olyan köldöknézso testület volt mint az önöké, de akkor még a köldöknézsoztól várták a csodák bekövetkezését. Ma már tudják és tudjuk, hogy nincsenek csodák, mert az idő kerekene visszafelé forog. Miért hivatkoznak önök állandóan az önök nemzetközi összeköttetéseikre, amikor ezek a gyakorlatban nem jelentenek semmit. Hol az eredmény, amit önök eddig elérték? Ki látta? Miként a jegyzőkönyvben olvasom, Csik ur meglepetve veszi tudomásul, hogy arra nem hivatott egyének adnak hivatalos formájú nyilatkozatot, miglen azt az egyesületet, amely erre tényleg hivatott volna, a kutya sem keresi fel. Na, hát ha így van, mint ahogy így van, hát hol van az önök hivatottságuk? Mert könnyű ám magunkat hivatottaknak kinevezni, ha a kiskutya sem hederít ránk. Hát kéremszépen, mit gondoljanak azok a pincérek, akik éjt napot egyebköte dolgoznak a hitvány kis kenyérfért egy olyan egyesületről, ahol a »Vezér« azt a kijelentést teszi, hogy a jó pincérnek borralvaló kell és nem fizetés? Hát hol él ön Tachler ur? Nem Budapesten, vagy talán nem is Európában. Hát nem tudja ön, hogy a pincér ma annyit sem keres, amennyi kenyérré elég volna, hát még borra. Ja igaz, arról el is feledkeztem, hogy a bor az fontosabb mint a kenyér. Igaz, hogy csak önnek és az önnel hasonlívásu embereknek. De nekünk, akiknek nem volt szerencsénk egy életen át az Unió klubban nehéz ezreszeket összeválni, akik a napi gondjainkat soha nem tudtuk letenni, nekünk a kenyér a fontos. Ha ezt ön nem tudná, úgy vegye tudomásul és ha ön akar, úgy harcoljon csak tovább a borra-

TERÉZ FÜRDŐ
BUDAPEST, VII., HÁRSFA UCCA 55.
REGGEL 7-től ESTE 8-ig
BORBÉLY PEDIKÜR

Tagsági igazolvány felmutatása mellett I. oszt. 76, II. oszt. 52 fillér lepedővel.

lőért, mi pedig visszük a magunk harcait tovább a kenyérrelvőért. Meglátjuk majd, hogy az idő kit fog igazolni. Ön ugyebár világotjárt ember, ön sok mindenfelé utazott már, miként az ön vezető társa, a Csik ur is, mert hiszen a szaklapjokban több közlemény jelent meg a csodálatos utazásai a kanári szigeteken cím alatt. Erre csak azt kérdezem öntől, vajjon utazott-e már ön Angyalföldön, vagy a sötét Józsefváros és a sötét Ferencváros tömeglakásain is keresztül? Mert ha nem, úgy azt ajánlanám, hogy egy ilyen kéjutazást sürgősen rendezzen még és vigye magával azokat a társait is, akiknek a borral való hiányzik. Itt majd látni fogják, hogy mennyivel fontosabb a kenyér, mint a bor. Ha kivánja, úgy elkalauzolom és előre ígérhetem, hogy épületes látványban lesz résziük. Ott majd láthatnak életben csontvázakat, ott majd láthatják a pincércsemeteket pipászir vastagságú lábszáraikkal. Ott majd láthatják, hogy a nap soha nem süt be a tömeglakás és nyomortanyák tömegkegélbe és úgy télen mint nyáron a levegő egészen más, mint a csodálatos kanári szigeteken. Mert, ha valaki, vagy valakik, feltöltik magukat munkásvezetők, azoknak ezt is meg kell látniuk és az ilyen tömegnyomor láttán kell, hogy a hitük megacélozódjon és minden idejüket arra fordítsák, hogy ezt a nyomort megszüntessék. Mindenkinél egy darab kenyeret. Minden testre egy ruhát, minden hajlékba levegőt, világosságot és mindenkinél emberi sorsot. Ez a mi célkitűzésünk. A bor? hát az is fontos agrártermék, de először a kenyér és a ruha és a rendes emberi lakás és ha a munkán keresztül ez már mind biztosítva van, akkor, de csakis akkor jöhet a bor. Addig nem!

Még egyet Tachler ur! Mi nem érünk a szívünk táján melengető zsi-bongást arra a tudatra, hogy az atyai jóindulattal rendelkező munkaadók leülnek velünk az önk által olyan hön áhitott zöld asztalhoz. Nekünk nem ez a célunk. Önök leülhetnek. Mi dolgozunk tovább. Téves önnök az a fel-fogása, hogy mi kérjük a munkát és a munkaadók adják. Nem! Mi adjuk a munkaerőnkét és ezért a munkáltatók, akik a mi munkaerőnk birtokában csinálják az üzleteiket, nekünk nem fizetik meg az elhasznált erőnket. Méltóztasson megérteni; a munkaerő egy olyan árucikk, mint az arany. Még attól is fontosabb, mert a munkaerő hiányában elpusztul az élet és elpusztul az emberiség. Márpedig, ha nincs munkás, nincs termés. Azoknak, akik munkáskérdésekkel foglalkoznak a valóságban, úgy azoknak ezt ilene tudni. Mi cseereiteket adunk és nem kapunk ellenértéket. Aki ezt nem tudja, az lehet jó bérű, de vonuljon vissza munkáskérdések képviseletétől. Azon megemlítését vi-

szont, hogy ön hívott bennünket, hogy közösen kérjük meg a munkaadókat, hogy segítsenek rajtunk és mi azt viszszaütasítottuk, természetesenek találjuk. Mi nem megyünk senkivel, mert az utaink sem találkoznak. Ha találkoznánk, úgy nem járnánk külön utakon. Mi nem az egyén, hanem a közösség érdekeit képviseljük, azoknak rendeljük megunkat alá és itt nem találkoznak a nézeteink. Miért járunk hát együtt? Ami pedig a politikát illeti? Mi a kenyér politikáját üzzük és hogy ez a helyes, annak az a bizonyossága, hogy vagyunk és leszünk még akkor is, ha minden ellenünk utánunk öltögeti a nyelvét. Mi erősödünk, nekünk tömegünk vannak, akik tagsági járulékaik pontos fizetésnek adnak kifejezést a tekintetben, hogy az a helyes és az a járható út, amelyen mi járunk. Ahol pedig nincsenek tömegek, ott feleslegesek a vezetők is, azok elbujhatnak éjszaka a kiskocsmába és belefójtatják a kadarkába elkcsere-düket és fájdmunkat, hogy mi voltunk, vagyunk és leszünk.

Kiss Sándor.

KAI R Ó

KÁVÉHÁZ

Szaktársak kedvenc

találkozó helye •

Mérsékelt árak •

BRAUN VILMOS kávé

A százalékreform előjátéka.

Támadások keresztüztébe kerültünk és ez serkentőleg hat ránk a további cselekedeteinkben. A támadások meg-erősítik bennünk a hitet, hogy helyes uton járunk és cselekedeteink hatnak ama tömegekre, akiknek érdekeit képviseljük és védjük. Támadnak bennünket a genfi pincérek és legutóbbi kör-leveleikben támadnak bennünket a főpincérek. Előbbiek ki akarnak bennünket oktatni arra, hogy a munkásságnak az a kötelessége, hogy nagy alázatosan helyet foglaljon a munkáltatók zöld asztalánál és helyeslőleg vegye tudomásul a munkáltatók munkástipró tevékenységét.

A főpincérek lekörlevelezték az egész város főpincéreit és tudtukra adják, hogy a minden évben megújuló támadásokban ezuttal komoly veszélyt látnak, mert a »REFORMOK« a »mi« látszólagos negyven százalékos részesedésünkből akarnak lefaragni és csatasorba hívja a főpincérek összességét, hogy védelmezzék meg eddigi hadállásait és benne a jelenlegi 40 százalékos részesedést.

Értelemetlenül állunk a felhívás előtt. Nem tudjuk megérteni azt, hogy ha a főpincérek részesedése csak »látszólagos« negyven százalék, miért kell azt olyan nagyon és olyan harciasan megvédelmeznünk. Hisz az igaz ügyet mindig az igazság védelmezi. Az igaz ügyben való hit erősebb minden propagandánál, az megvédi saját magát, ériék bár akárhonnan és akármilyen erős támadások.

Aki tehát elolvassa a főpincérek körlevelét és abban azt a kitéltelt, hogy: a demagógia által hangoztatott legenda keseset már rék a múlté, önkéntelenül is felveti magának a kérdést; ha a legenda szétfoszlott, ha mesés ke-resetek nincsenek, ha a 40 százalék is csak látszólagos, úgy mi lehet az, amit a főpincérek olyan elszántan és elke-seredetten akarnak védelmeznünk?

Valami tehát nincs rendben a kérdés körül, mert ami nincs, azt nem lehet és nem is kell védelmeznünk. Viszont azt védelmeznünk, ami a másé, hát erről aztán megoszlanak a vélemények. Mert: amikor a főpincérek a »látszólagos« 40%-ot védelmezik, bizonyos súlyos fogalomzavarba esnek, mert ki, vagy kik adták nekik ezt a 40 százalékokat? És ha adták, honnan adták? Meg-e illette ez őket? Erről kell, hogy beszéljünk. Tehát: adni nem adta nekik senki, hanem a munkáltatókkal társult erőszakos és az állandóan hatalmi szóval való elintézési módjuk betetőzéseképpen kimondot-doották, hogy ebből a százalékból $\frac{4}{10}$ -ed rész a főpincéré és $\frac{6}{10}$ -ed rész az összpincéreké. Ezt nem lehet jognak nevezni, mert ez nem jog, hanem önkény. És ha a hatóságok most ebben a kérdésben szükségesnek látják a kérdés felülvizsgálatát és rendezését, ennek csak örülhetnek a főpincérek, hogy a hatóságok csak most avatkoznak be a kérdésbe és nem már egy esztendővel ezelőtt tették ezt. El-telt egy esztendő és ezen esztendő alatt a főpincérek — a hatóságok csigalassúságának következtében — hatalmas összegeket vettek el illetékte-lenül a nyomorgó pincérmunkástömegektől. Ennek többé nem szabad megtörténnie. Ez tovább így nem mehet. Szünjön meg végre ebben a szakmában a letiporom, eltaposom rendszere. Éljen meg mindenki a maga munkájából és a munkája után járó és meg-érdemelt keresetéből. De ne a másoké-ból. Ha a főpincérek úgy gondolják, hogy többet érdemelnek, kérjék azt a munkaadójuktól.

ÁLTALÁNOS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET

Mi alkottuk,

támogassuk, hol csak lehet!

Nyílt levél

dr. Szendy Károly polgármester urhoz.

Méltóságos Polgármester ur!

A kormányzat az elmúlt esztendőben szabályozta a szakmai békéltetőbizottságok hatáskörét és elrendelte, hogy minden iparban állandó békéltetőbizottságot kell megválasztani és a választásokat a székesfehérváros polgármestere által kijelölt iparhatósági bizottság jelenlétében kell megjeitni. A kávéiparban a békéltetőbizottság megválasztása még az 1933. év december havában megtörtént és egy párt esetben össze is lett hívva és határozatot is hozott. Sajnálattal tapasztaljuk azonban, hogy a békéltetőbizottságot a kávéiparban elütik funkciója gyakorlásától. Egy tényt említünk meg a közelmúltból: A Pátria kávéház alkalmazottai panasszal fordultak a kávéiparpartülethez azért, mert Szende főpincér a százalékot nem fizette nekik ki, hanem a nagyobb tételeket a számlakönyvből kitepte és ezáltal magának meg nem engedett jövedelmet szerzett. A kávéiparpartület előjárósága azonban nem hívatta össze a békéltetőbizottságot,

hanem hogy ez a mindenképpen nyilvánosságra, kívánczó ügy ne kerüljön nyilvánosságra, az iparpartület elnöksége a saját hatáskörében hozott döntést és ezen egyoldalú határozat következtében az alkalmazottak hátrányos helyzetbe kerültek.

Mint hogy a békéltetőbizottság egyenlő számu munkáltatót és munkás jelenlétében hozhat határozatot és mint hogy a békéltetőbizottság ülésén az elnöki tisztet az Iparhatóság képviselőjének kell betölteni, így a kávéiparpartület részéről történt békéltetés hivatalos jelleggel nem birt, de nem is birhatott, mert arra az alkalmazottak érdekképviselőt megválasztott küldötteit nem hívták meg.

Mély tisztelettel kérjük Méltóságodat, hogy odahatmi méltóztassék, hogy a jövőben ilyen esetek elő ne fordulhassanak és hogy az alkalmazottak részéről történő sérelmek bejelentése esetében, csak a békéltetőbizottság megválasztott tagjai, az Iparhatóság képviselőjének elnöklése mellett tárgyalhassanak.

Maradtunk Méltóságod iránti nagyrabecsülésünk kifejezése mellett

A Magyarországi Szállodai Étermi és Kávéházi Alkalmazottak Országos Egyesülete Elnöksége.

Rothenstein Mór

Mély megrendüléssel közöljük a vendégipari munkássággal a szomorú gyászírt, hogy Rothenstein Mór elvtárs életének 73. évében elköltözött az élők sorából.

Eltávozott sorainkból egy elvtárs, aki életét a szak- és pártszervezeti mozgalomban töltötte el. Aki nem ismeri azokat a nehéz és évekig tartó küzdelmeket, melyeket az előző generációnak meg kellett vívni, aki nem tudja azt, hogy az 1880-as években mint jelentett szervezett munkásnak, szocialistának és vezetőnek lenni, az nem is tudja e harcos és fáradhatatlan elvtárs életmunkájának jelentőségét és értékét.

Fiatalsága nélkülözésekkel és üldözésekkel volt tele. De a megpróbáltatások nem térítették el a megkezdett útról. Több mint három évtizeden át működött a magyar munkásmozgalom területén, vezetője volt a nyomdai munkásságnak, hosszú időn át elnöke volt a Szakszervezeti Tanácsnak és a tagja volt a nemzetgyűlésnek.

Rothenstein elvtárs eltávozott közülünk. De emléke itt maradt közöttünk, kikért igaz hittel és meggyőződéssel egy életen keresztül dolgozott.

Meteor kávéház

ERZSÉBET KÖRUT 44

KANCLER ÉS SZÉKELY VEZETÉSE MELLETT

SAKTÁRSÁK KEDVENC TALÁLKOZÓHELYE

DÉLUTÁN ÉS ESTE ZENE

Házmester ur!

Igaz, hogy ez Önnek csak a mellékfoglalkozása, de mert miután a főfoglalkozása középette is úgy viselkedik mint a házmester, hát kénytelenek vagyunk önt így titulálni. Igen önnek szól ez Kovács Kornél ur, önnek, aki az üres óráiban köszönő ember a Pátria kávéházban. Ön a közelmúltban úgy nyilatkozott a felszolgálók előtt, hogy egy csomó ember a begyében van és kidobálja őket egymás után a kávéházból. Hát igen tisztelt Kovács ur, ugyanis mint házfelügyelő és ugysis mint köszönő ember, mérsékelje magát és mérsékelje a hangját, mert elvégre ön csak otthon házmester és nem a Pátria kávéházban. Önnek odahaza a partájokkal joga van kiabálni, természetesen akkor csak, ha igaz van. A kávéház viszont nem gang- és nem lépcsőház, itt ön ugyan köszönő mivoltában kiabálhat, de csak ha kö-

szön, az alkalmazottakkal azonban ön nem beszélhet úgy mint a viceházmesterrel, mert azok önnel egyenértékű munkások. Legalább is, ha nem mulják önt felül. Önnek hiába fáj, hogy az alkalmazottak szervezkednek, mert azok az ön fájdalmai ellenére is szervezkedni fognak. Már elég volt nekik abból, hogy a házmesterek üres óráiban durván hajcsároskodjanak feletük. Ha ön a kiabálásban akarja magát kiélni, úgy maradjon otthon minden héten legalább egy napot és intézze intézvényben a házmesteri teendőit. Nézzé meg, hogy az udvar elég tiszta, hogy a viceházmesterek idejében szedték-e össze a szemetet stb., de ha a kávéházban megkezdki köszönő emberi hivatását, viselkedjen úgy mint az egy köszönő emberhez illik és nem úgy mint egy házmesterhez.

TERJESZD A NÉPSZAVÁT

Olcsóbb rádiót és jobb rádióműsort!
Leszállítani a drága előfizetési díjat, olcsó népvédekszülékeket forgalomba hozni, a munkanélküliség tartamára elengedni a rádió előfizetési díjat a széles néprétegek kulturigényeit kielégítő musort közvetíteni, a pártatlan és tárgyilagos hírszolgálatot bevezetni, a munkásság vezetőit a mikrofon elé engedni: ez a programja a Munkásrádióklubnak és ezekért a követelésekkért folytatja küzdelmét. Emellett a Munkásrádióklub díjtalanul ad tanácsot és utbaigazítást minden rádiókérdésben és utbaigazítást minden rádiókérdésben és ingyenes műszaki tanfolyamokat tart fenn. Minden munkás és alkalmazott kötelessége tehát, hogy belépjen a Munkásrádióklubba. Tagsági díj havi 20 fillér, beiratási díj nincs. Belépni lehet minden szerdán este és vasárnap délelőtt a vasmunkások Magdolna-u. 5. sz. alatti székházában. Ne legyen egyetlen rádióelőfizető sem, aki nem tagja a Munkásrádióklubnak!

Thália

DIVATÁRUHÁZ
Akácfa ucca 2. sz.
MINDENFÉLE TEXTILÁRUK LEGOLCSÓBBAN
Vásároljunk a Fogyasztási szövetkezethez tartozó üzletekben.

Minden szervezett munkás az

Általános Fogyasztási Szövetkezetben vásárol!

Fiókok és mézártszék minden kerületben!

Szaktárs! Vásárolni a lakásodhoz legközelebb eső szövetkezeti boltban vásárolj!
Igaz mérleg, pontos kiszolgálás!

Dunapark kávéház.

Szemben a tündéri szépségű Margitszigettel, füstölgő gyárkémények, ócskavas telepek, gidres gödrös grundok helyén néhány hónap alatt elővárázslódott Budapest igazán fürdővárosi jelleggel bíró városrésze, az ui Lipótváros.

Rohanó élet mindenütt, amerre a szem ellát... Gyönyörű háztömbök, parkok bontakoznak ki a földből napnap után. És a rohanó megújódások között is megkapó egy cukorgyári érdeklőség építkezése. Fejedelmi palotában napfénytől övezett parkban a Dunapark-kávéház.

A kávéház a modern építkezés büszkesége és a technika minden idevonatkozó vívmányával fel van szerelve olyannyira, hogy bármely metropolisban is megállná a helyét az első között. Csak egy valaki maradt el ezen sokoldalú újításban, csak Gárdonyi ur, a kávéház bérlője nem tud lépést tartani az idővel és az újításokkal. Pedig Gárdonyi urat állítólagos rátermettsége miatt tették meg ezen modern üzem vezetőjének. Gárdonyi ur pedig minden rendelkezésével vissza akarja rántani az üzemet arra a szintre, mintha még most is grundok öveznék a környéket. Vagy talán azzal nem számolt a Gárdonyi ur, hogy elsőrangú üzemenk elsőrangú alkalmazottai, pincérei vannak, s mint ilyeneknek, az üzem felépítéséhez mért elbánás is jár?

Hogy mindjárt az elején kezdjem, az ilyen üzemben dolgozó pincéreknek higiéniai szempontból is minden időben meg kell felelni a követelményeknek. Ezt pedig Gárdonyi ur nem teszi lehetővé! Miért akadályozza az meg a Gárdonyi ur azt, hogy az uzsonna leszervirozása után az alkalmazott ki-fújhassa magát, megmosakodhasson? Nem gondolja Gárdonyi ur, hogy erre egy elsőrendű üzemben olyan szükség van, mint a jó levegőre? Mert gondoljon csak Ön, Gárdonyi ur arra, hogy ha Ön volna a vendég, hogy Önnek, ha a pincér piszkos kézzel, iz-zadatan szervirozná a vacsoráját. Nem gondolja Gárdonyi ur, hogy a délután 1/4 4 órakor dolgozni kezdő pincér Ön-nel együtt, szintén megéhezik az uzsonna szervirozása után? Miért tiltja Ön meg, hogy az üzemben dolgozók vacsorázzanak? Ez Önnek talán pén-vajjon miből élnek meg azok az al-

zébe kerül? Ha nem tudná Ön, egy kénytelen vagyok elárulni Önnek, hogy ezért átjáróház az Ön üzeme a pincérek részére most télen is. Mi lesz nyáron? Elárulhatom Önnek azt is, hogy a jóllakott ember a többtermelésre is alkalmasabb, mint az éhes.

És ha nem tudná, hát megmondom azt is kedves Gárdonyi ur! hogy a pincér legalább oly nehezen szerzi be a ruháját, mint Ön. Miért nem intézkedik megfelelő személyzeti ruhatár felállításáról?

A fenti dolgokat azért ajánlom figyelmébe, mert ez nemcsak az alkalmazottaknak előnyös, hanem elsősorban Önnek és ezek egy modern kávéház vezetésében elmaradhatlanok.

Simon József.

Dreher

BAK-SÖR

a legjobb!

A kávésiipartestület

is közölte az évi jelentését. A jelentésben előadják, hogy a kávésiiparban foglalkoztatott alkalmazottak jövedelme harminc százalékkal csökkent. Az elmúlt esztendő bevételei azonban nem csökkentek, hanem emelkedtek és ezt annak tudják be a kávéesok, hogy nem a forgalom emelkedett, hanem a drágulás következtében érték el több bevételt. Tehát drágulás van, az élelmiszer árak emelkedtek, a kávéesok drágábban vásároltak és drágábban adtak el. Ezzel szemben az alkalmazottak keresete a kávéesok szerint harminc százalékkal csökkent. Eddig a jelentés. Kíváncsiak vagyunk, hogy helyesnek tartják-e a kávéesok azt, hogy ha az árak emelkednek, akkor a bérek csökkenjenek? Lehet, hogy igen, lehet hogy nem. De akár hogy is van, arra is kell a kávéesoknak gondolni, hogy

kalmazottak, akik az egyik oldalon elvesztik a keresetük harminc százalékát és a másik oldalon a már harminc százalékkal esett keresetükből harminc százalékos drágulást is el kell viselniük. Mert erre is kell gondolni.

Az ifjuság problémái

Ezer gondot jelent ma az ifjuság a családban, a műhelyben, a mozgalomban. A szülő tanácsatlan, mert nem tudja, milyen pályára adja gyermekét, a felnőtt munkás a műhelyben tapasztalja, hogy az ifjumunkások nagy részének érdeklődését a szakmai tanulás és a munkásság kérdései helyett az üres szórakozások és a sport köti le. Mindezekre a kérdésekre ad helyes feleletet a **Munkásifjuság** most megjelent tartalmas és érdekes kettős száma, amely tanítja, neveli, szórakoztatja az ifjuságot és felvilágosítást ad az ifjuság pályaválasztási, gazdasági és jogi ügyeiben. A **Munkásifjuság** a dolgozó ifjuság életének legjobb utmutatója. Szülők a gyermekeiknek, a tanoncok és és fiatalokru munkások önmaguknak rendeljék meg a lapot. Előfizetési ára egés zévre, vidékre is, egy pengő. Kiadóhivatal, Budapest, VII., Kertész-utca 24—28. I. em. 2. Kapható egyes számonként 10 fillérért a Népszava könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban.

Ismét Szende.

Már azt hittük, hogy a Szende ügy lezáródott és a Szende ur elfog tűnni a szakmai szereplés szinpadáról. Nem így történt ám. Szende ur az egyik körüti kávéházban most már nem főpincér, hanem üzletvezető és továbbra is csókolkolm kezét nagyságos urammal közönti a vendégeket. Hiába ez az ember nem is nagyon Szende. Hogy nem nagyon szende, az abból is kitűnik, hogy a VII. kerületi előljáróság mint rendőri büntetőbírórságon tizenegy feljelentés van ellene a Pátria ügyből kifolyóan. A feljelentés szól pedig: Schlésinger Izsó alias Szende Béla budapesti lakos (VII., Kertész-u. 31.) ellen, aki a kereskedelmi miniszter 2787. számú rendeletét áthágva, az alkalmazottak százalékból egy jelentékeny részt magának tartott meg. Hogy Szende Schlésinger Izsó Béla a feljelentés számát is megtudja, hát eláruljuk neki, hogy a VII. kerületi előljáróság 662/1—937. szám alatt íktatta a feljelentést pontosan azon a napon, amikor Szende Schlésinger Béla Izsó a jelenlegi állását elfoglalta.

Szende, Szende mi bajod, mért nem akarsz szólni?

Szakács urak!

Vérlázító az a közöny, amivel a szakácsok a saját ügyével, sorsával szemben viselkednek. Ugyáltszik nagyon meg lehetnek elégedve a sorsukkal, mert — hogy egyebet ne említsek — még egyetlen egyszer sem mutatkoztak a vendéglátóipari munkásság gyűlöletével, ahol a szakmai sérelmekről volt szó. Még egynek a hangját sem hallottuk, jól lehet az utóbbi időben lestük, hátha történik csoda és megszólal a Bálán szamara. Hogy ez nem történt meg, vezetem azt a bátorságot magamnak, hogy én — Morfondírozó — próbáljam leírni, amiről a szakács »urak« csak a Petőfi-téren mernek átgátni. (?!)

Figyelemmel kísérve az elmúlt évek gazdasági alakulásait, könnyűszernél állapítjuk meg azt, hogy minden szakmában — az emelkedő árak és a csökkenő bérek idejében — a szervezett munkásság megindítja harcát a munkaidő és a munkabérek rendezése érdekében, inkább több, mint kevesebb eredménnyel. Még nincs egy éve, hogy a pincérmunkásság kiverekedte magának a régóta óhajtott százalékosrendszert, pedig egyetlen munkástörvény és a százalék igazságság elosztásáért és ismerve a pincérmunkásság szervezeti erejét, bizalommal nézhetünk a végrehelyezésére.

De hol maradtak megint a szakácsok? Vagy nekik talán jó a napi 14–16 órás munkaidő mellett 20–25 pengőért dolgozni hetenként, szabadnap és közbeeső pihenő nélkül? Nem veszik észre azt sem, hogy egyre több helyen szorítják ki munkahelyükről azokat, akik keserves 3–4 éves tanulással sajátították el a szakmát, olyanok, akik jobb esetben érettségizve egy évig tanultak vagy egyszerűen konyha malachból avasztak »cheffe« urrá? Vagy azt, hogy a mosogató lányból — (akinek tisztesség adassék mint ilyennek) — előléptetett szakácsnék tömege miatt egyre többen járnak a »cupringer« urakhoz? Ez még nem is a teteje mindennek! A múlt esztendőben meggyőződtem arról, hogy egy Sch. J. nevű Adonyból idecseppent cipészlegény, aki a csirizfőzést megunva, egy tizedrendű józsefvárosi étkezdében a »néni« mellett praktizálva, valamint ellesett a konyhaművészetből, a Vendéglős Ipartestület hivatalos papírján Maloschik elnök és Téglássy titkár aláírásával és ajánlásával végigháztalta a főváros jobb üzemeit azzal, hogy »amennyiben valamely üzem főszakácsa elvállalja Sch. J. kioktatását, úgy az Ipartestület egy év alatt a szakácsmesterségre képesíti őt!

»Crème de cuisiniers!« — nincs ehhez szavatok! Jól van ez így? Akkor, amikor az amúgy is alkalmazottakkal

tolterhelt szakmában évente garmadával szabadulnak a szakács tanoncok, még ilyen kontár invázió is rontsa az amúgy is mélypontra süllyedt béreket? Talán ti nem kíséritek figyelemmel azt, hogy ha a beszerzés drágul, nektek annyiaval, (ha nem többel) kell az árakat magasabbra kalkulálni? Mennyivel emelték a szakácsok munkabéret a munkaadók? Semmivel. Sőt! Még azt a fizetést sem adják meg, amit ők sajátmaguk állapítanak meg. És mégsem merik a szakács »urak« a szavukat hallatni.

A szakács urak egy része — és különösen a lakájtípusú szakácsok — általában azt hangoztatta, hogy a pincérekkel nem lehet együttes mozgalmat csinálni. Hát most iskolapéldát kaptak azok az urak, hogy minden lehet csak akarni kell. Természetesen szervezethez és nem urhatnám fitogtatással. Addig, amíg a szakács urak egy része a Petőfi-téren és a melékutak lebujáiban, valamint a »sárga« egyesületecskében kikálítja magát »nagy« szakács-á, addig napról-napra kevesebb lesz a kenyér és több a munkaidő. De vajjon tudja-e a szakácsoknak ez a része azt, hogy hogyan is lehet a helyzetüket megjavítani? Mert a kínai kulik azt is tudja, hogy érdekeik megvédelmezésére tömörülniök kell. Mert, ha ezt nem tudják és ha nem akarnak a pincérekkel közös frontot alkotni érdekeik megvédelmezésére, úgy tanuljanak a kínai kuliktól.

Morf.

Lezajlott a vendéglős kongresszus.

Március 2-án tartotta a vendéglős és szállodás ipartestület az évi közgyűlést és megvitatták a szakma ügyeit, bajait, sérelmeit. Megállapították, hogy a vízumkényszer nagy kárára van az idegenforgalomnak. Megállapították, hogy a tisztviselői fizetéseknek a létminimum alá szorított színvonalasulyosan érinti az ipart. Megállapították, hogy amíg a kormányzat ezt a kérdést kedvezően meg nem oldja, addig vérszegény gazdasági életünk és vele a vendéglátó ipar erőhöz nem juthat.

Nem állapították meg azonban azt, hogy a szakmai munkásság életszínvonalas jóval a létminimum alá süllyedt. Nem állapították meg, hogy az utolsó óra utolsó perce következett el ahhoz, hogy a szakmai munkásság béreit, munkaidéjét és az egyéb függő kérdéseket rendezzék. Erről szó sem esett. Pedig erről is kellett volna beszélni. Ez is a vendéglátóipar egyik égető és elevenbeugró problémája. Igaz, hogy ennek a kérdésnek az árnyoldalait csak a munkások látják és érzik, de viszont ha a vendéglátóipar meg-

értést kíván a kormányzattól és az egész társadalomtól, akkor a vendéglátóipar elsősorban is viseltesen megértéssel az ipar dolgozóival szemben. Ugyáltszik, hogy ennek a kérdésnek a rendezése már kívül esik a vendéglátóipar »megértő« és »megértést váró« elgondolásaitól.

Fővárosi Söröző R. T.

FŐSÖRMALÁTA PEZSGÓ
és
MÁTYÁS KIRÁLY (világos)
sörkülönlegességei **MINDENÜTT**
kaphatók.

Schlesinger Sági újra a porondon!

Sokat foglalkoztunk már szakmánknak ezzel a »rátermett« egyéniségével és miután egy-két évig nem hallottunk róla, most újra kénytelenek vagyunk »divatbahozni«. A közelmúltban megtartott főpincér értekezleten Schlesinger Sági megállapította, hogy a főpincérekre már csak azért is szükség van, mert a főpincérben egy ingyen üzletvezetőt kap a munkáltató. Nagyon helyes a Schlesinger Sági megállapítása. Tényleg a főpincérben egy ingyen üzletvezetőt kap a munkáltató, de az a megállapítás, hogy a főpincérre azért van szükség, hamis, vagyis Schlesingeri megállapítás. Mert vagy van valakire szükség és azt az, akinek rá szükség van megfizetni, vagy nincs rá szükség és ezt az, aki ingyen dolgozik, nagyon is jól érzi és tudja és éppen ezért nem tud és nem is mer a munkájának árát szabni, mert elsősorban ő van azzal tisztában, hogy munkájára szükség nincs, annak sem értéke, sem jelentősége nincs. Ha tehát Schlesinger Sági megállapította, hogy a főpincérre, mint ingyen munkásra van »csak« szükség, úgy ezzel a megállapításával mi nem is próbálunk szembeszállni, elismerjük neki és a továbbiakat majd intézze el vele az egyesülete.

Mi azonban ezzel kapcsolatban kénytelenek vagyunk egy megállapítást tenni. Nem minden főpincérre van szükség azért, mert »ingyen« üzletvezető. Ez a tétel csak a Schlesingerre és a vele hasongondolkozásuakra áll fenn. Azokra, akik a saját munkájukat a nullára értékelik és azt hiszik, hogy a más munkája is ugyanannyit ér, mint az övéké. Az a főpincér, aki csak ennyire tudja magát, illetve munkáját értékelni, az vegyen egy rud perecet és menjen ki a ligetbe és áruljon perecet. Ez ellen a megállapítás ellen mi csak azért tiltakozunk, mert nem tud-

Pincérek! Minden agilitásotokat vessétek harcba a legkisebb munkabérékért!

juk, hogy a főpincérek fognak-e tiltakozni ellene. Nekünk az a véleményünk, hogy a főpincérek összessége (kivéve a pékek, asztalosok, szabók stb. stb.) nem nagyon fogja a Schlésinger Ságinak megköszönni ezt a magasszámnyalásu megállapítást és azt hisszük, hogy ezért a kiszólásért nem teszik ki a gomblyukukba dísznek a Schlésinger Ságát.

Hogy mi mindenre nem szánja el magát ez az ember? Ez az ember már nem is tudja, hogy hol járjon, a fején-e, vagy a lábán. Mi egyet ajánlunk a Schlésinger Ságának, hozza el hozzánk újra a főpincérek lak- és címjegyzékét, hogy kiírassuk a neveket abból és mindenkinek elküldhessük a »ratermett« főpincér nyilatkozatát, hogy kinyomtatva is elolvashassák.

V—y M—y.

A sütők ipartestülete elnöksége figyelmébe.

Nem tudjuk, de nem is nagyon érdekel bennünket, hogy milyen feltételek mellett adja bérbe a sütők ipartestülete a vendéglőjét. Nem hinnénk azonban, hogy az lenne az ipartestület vezetőségének a kikötése, hogy ingyen kell a pincéreket dolgoztatni.

Március 4-én a sütők kaszinójában egy alkalmi munka volt, ahol a pincéreknek már reggel el kellett kezdeni a »műszaki« munkát. Amikor a kiszolgálást már majdnem megkezdték a pincérek, kiszült, hogy a vendéglős nem fizet a pincéreknek kisegítődíjat, százalékot is csak az ételek után ad, miglen az italok után semmit. Természetes, hogy a pincérek abbahagyták a munkát. Az ipartestület titkára lépett ekkor közbe és garantálta, hogy ugy a fizetést, mint a százalékot megkapják. A munka gégeztével a pincéreket ird és mondd »egy« pengővel kivánták kifizetni, amit természetesen a pincérek nem fogadtak el. Így aztán nagy kínosan kaptak a pincérek két pengő fizetést és a tíz kisegítő pincér kapta a felszámított 20 százaléknak 14 pontját, miglen a főpincér a 6 pontját. Hát nagyon báter ember a sütők kaszinójának ugy a vendéglőse, mint a főpincérje, ha a vendégeknak 20 százalékot mer felszámítani, noha rendelet

szerint csak 15%-ot szabad maximum számítani. Ezt természetesen azért teszi a vendéglős, mert ez neki nem kerül pénzbe, de ha a pincéreknek az ipartestület által megállapított fizetést adná, ugy azt a saját zsebéből kellene adni.

Ez még hagyján volna, hanem az egyik ott dolgozó stabil pincér, aki, ha onnan kiesik, már csak a szemétdombon talál elhelyezkedést, élesen kikelt magából és kommunistáknak nevezte azokat a pincéreket, akik a főnök ur »egy« pengő kisegítődíjat keveseslnek merték. Ez a bikfic így akarta a munkahelyét biztosítani magának, noha egész biztos, hogy ugy is a szemétdombra kerül.

Az igazság kedvéért megállapítjuk, hogy a vendéglős felesége és fia a pincérek követelését jogosnak és helyesnek találta és nem is annyira őket lehet okolni az incidensért, mint inkább a »rokon« főpincért. M. e.

SCHMID - vendéglő

Sándor-tér 1.

Élő halakból készült halászlé és hal-
különlegességek.

Szombat és vasárnap

erdélyi híres disznótoros vacsora

Uradalmi borok — Zene

Nyitás reggel 6 órakor

Ez is lehetetlen

Az egyik főpincér a napokban megállapította, hogy minden iparban vannak munkavezetők. Ez a megállapítása nagyon helyes, mert tényleg ugy van. Ezzel kapcsolatban ez a főpincér azt is megállapította, hogy ha minden iparban vannak munkavezetők, ugy nagyon is indokolt, hogy a főpincérrendszer megmaradjon, mert a főpincérek ebben a szakmában a munkavezetők.

Mielőtt hosszabb vitába szállnék ezzel az ural, arra kérem, hogy olvassa el a szaklap más helyén a főpincér kérdéssel kimerítően foglalkozó cikket. A magam részéről csak arra vagyok kíváncsi, hogy ez a »főur« mit szól a következő kérdésemre:

Főur! Látott-e már ön olyan mü-

helyt, ahol egy segéd mellett egy munkavezető, vagy egy üzletvezető lenne? Látott-e már olyan mühelyt, ahol két segéd mellett két munkavezető lenne? Látott-e már olyan üzemet, vagy mühelyt, ahol egy-két segéd mellett egy-két munkavezető és azonkívül még egy igazgató is van?

Ugy-e, hogy ilyet még nem látott! Hát ha ilyet pedig nem látott, ugy bátorodom azt kérdezni öntől, hogy vajjon hogy képzeli el azt, hogy egy kávéházban vagy vendéglőben, ahol van egy pincér nappal és egy pincér éjjel, ahhoz kell két munkavezető is! Ugy-e, hogy nem. Hát éppen ezért nem lehet ezt a hasonlatot érvként felhozni. De azért sem lehet ezt érvként felhozni, mert ma már a kávéházak és vendéglők nagyrészében a főpincérek kivül üzletvezetők is vannak alkalmazva. És ezek sem azért, mert szükség volna üzletvezetőre, hanem azért, mert esetleg jót jön az a kis óvadék, amit lead. Vajjon Szendére szükség van-e az Emkében?

Ez a hasonlat tehát megbukott.

Ba-Ka.

Vendégipari munkások!

Uj és nagy harcok előestéjén állunk. Ellenfeleink minden követ megmozgatnak, hogy jogos követeléseinket elgáncsolják. Ha nem leszünk résen, ugy ez a törekvésük sikerülni is fog. A pincér és vendégipari munkásság azonban nem hagyhatja magát eltíporni. Elég volt az ipartestületek munkásellenes politikájából, melyet csak azért tudott eddig üzni, mert szervezetlen tömegekkel állott szemben.

Nagy harcok előtt állunk! Harcaink csak ugy lesznek eredményesek, ha megerősítjük sorainkat, de egyben öszzebb is zárjuk. Minden dolgozó szaktársunk igyekezzen a mellette dolgozó szaktársat megszervezni. Vigyázzunk azonban arra, hogy az öntudatlan lumpenproletárok ne szivároghassanak be a szakszervezetbe, mert ott csak öntudatos és fegyelmzett munkásoknak van helyük, mert harcot vívni csak fegyelmzett katonákkal lehet.

Cz. J.